

Hälsa och rehabilitering i siffror 2013

**Mer information om ersättningar
och dagpenningar vid sjukdom,
rehabilitering och handikapp
på www.fpa.fi**

**Ring och fråga på servicenumren
må–fre kl. 8–18**

Sjukförsäkring	020 692 224
Rehabilitering	020 692 225
Handikappförmåner	020 692 231

Innehåll

Ersättning för äkemedelskostnader	2
Ersättning för privata läkar- och tandläkarkostnader	4
Ersättning för undersökning och behandling	4
Reseersättning	4
Sjukdagpenning	5
Dagpenningstabell	6
Rehabiliteringspenning	7
Rehabiliteringspenning till ungdomar	7
Rehabilitering	8
Handikappbidrag	8
Vårdbidrag för pensionstagare	9
Veterantillägg	9
Kostersättning	9
Tolkningservice för handikappade personer	9
Specialvårdspenning till föräldrar med svårt sjuka barn	10
Företagshälsovård	11

Läkemedelsersättningar

Läkemedelsersättning: Ersättning av läkemedel förutsätter att läkemedelsprisnämnden har godkänt läkemedlet som ersättningsgillt och att det används till vård av sjukdom.

Ersättning: Direktersättning från apoteket eller till kundens konto inom 6 månader efter att läkemedlet betalats. Specialersättning betalas för sådana kostnader som uppstått efter att ett läkarutlåtande B, om svår sjukdom, har inlämnats till FPA.

Grundersättning	Lägre specialersättning *	Högre specialersättning *
42 % av läkemedelspriset 35% fr.o.m 1.2.2013	72 % av läkemedelspriset 65 % fr.o.m 1.2.2013	100 % av läkemedelspriset, men självriskandelen är 3 euro per läkemedel.

*se sjukdomar som berättigar till specialersättning, sidan 3

Ansökan: 6 månader retroaktivt.

Tilläggsersättning för läkemedelskostnader

Självrisk: 670 e

Om de läkemedelskostnader som kunden själv stått för (inklusive självrisken) överstiger årsgränsen ersätter FPA den överstigande delen i sin helhet.

Ersättning: Tilläggsersättningen är 100 % för varje läkemedel efter självriskandelen på 1,50 euro.

Ansökan: Direktersättning från apoteket genom att uppvisa FPA-kortet eller till kundens konto inom 6 månader, efter att läkemedlet betalats, efter det kalenderår då läkemedelsutgifterna och rätten till tilläggsersättning har uppstått.

Begränsad grundersättning

Läkemedelsprisnämnden kan begränsa ersättningen av vissa läkemedel. Rätt till ersättning förutsätter läkarutlåtande eller anteckning i läkemedelsordinationen.

Ersättning: Grundersättning (en del av de begränsat ersättningsgilla kan också vara specialersättningsgilla).

Ansökan: Ansökan skall inlämnas till FPA inom 6 månader efter köpet; B-utlåtande behövs.

Mer information om läkemedelsersättning, ersättningsgrunderna och parallellpreparat finns på FPAs webbplats www.fpa.fi/sokmedicin.

Sjukdomar som berättigar till specialersättning, 100 %

101 Bristfällig funktion i hypofysens framlob	119 Trigeminusneuralgi eller glossofaryngiskneuralgi
102 Hypofysär diabetes	120 Gammaglobulinemi
103 Diabetes	121 Svårt nedsatt könskörtelfunktion
104 Bristfällig sköldkörtelfunktion	122 Aplastisk anemi
105 Bristfällig binjurebarkfunktion	123 Kroniska störningar i D-vitaminmetabolismen
106 Bristfällig bisköldkörtelfunktion	124 Kongenitala rubbningar i ämnesomsättningen
107 Perniciös anemi och andra B12-vitaminabsorptionsstörningar	126 Kroniska koagulationsrubbningar
108 Myasthenia gravis	127 Följdtillstånd av transplantation
109 Multipel skleros	128 Gynekologiska cancerformer
110 Parkinsonism	129 Essentiell trombocytopeni eller granulocytopeni
111 Epilepsi och därmed jämförbara krampstillstånd	130 Maligna tumörer som inte nämnts ovan
112 Svåra psykosor, andra svåra mentala störn.	132 Sarkoidos
113 Orostillstånd vid mental retardation	133 Svår kronisk bukspottskörtelinsufficiens
114 Glaukom	134 Generell erythrodermi
115 Bröstcancer	135 Blåsformigt eksem
116 Prostatacancer	137 Uremi som förutsätter dialysbehandling
117 Leukemier, andra maligna blod- och benmärgssjukdomar samt maligna sjukdomar i lymfatisk vävnad	138 Svår anemi i samband med njurinsufficiens

Sjukdomar i lägre specialersättningskategorin, 72%. -> 65 % fr.o.m 1.2.2013

201 Kronisk hjärtinsufficiens	207 Kronisk störning i hjärtrytm
202 Disseminerade sjukdomar i bindväv, reumatoida artrit och med dem jämförbara tillstånd	208 Kronisk ulcerös kolit, Crohns sjukdom
203 Kronisk bronkialastma och kroniska obstruktiva lungsjukdomar som nära påminner om denna	211 Genetiska svåra rubbningar i fettmetabolismen
205 Kronisk hypertoni	212 Gikt
206 Kronisk koronarkärslsjukdom och därtill hörande störning i fettämnesomsättningen	214 Svår och långvarig narkolepsi

Sjukdomar som berättigar till 72 % av vissa kliniska näringspreparat
-> 65 % fr.o.m 1.2.2013

503 Medfödda ämnesomsättningsstörningar	505 Komjölkalergi hos små barn
504 Tillstånd som kräver daglig slangmatning	506 Komjölkalergi och överkänslighet för vanliga specialpreparat

Sjukdomar som berättigar till grundersättning för kliniska näringspreparat 42 %
35 % fr.o.m. 1.2.2013

601 Svåra störningar i absorptionen av näringssämnen, närmast fetter	602 Svår undernäring hos barn
--	-------------------------------

Läkar- och tandläkarkostnader

Ersättning: Privatläkar- och privattandläkararvoden enligt fastställd taxa.

Tandläkararvoden: Undersökning och preventiv behandling av mun och tänder ersätts endast en gång per kalenderår. Kostnader för protetiska åtgärder ersätts inte (undag-tagsvis veteraner). Tandregleringar ersätts endast på särskilda villkor.

Frontveteraner och minröjare får ersättning för tandundersökning utförd av tandläkare, preventiv tandvård och kliniskt arbete vid protetiska åtgärder. FPA ersätter helprotesvård utförd av specialtandtekniker på ordination av tandläkare.

Arvoden för munhygienist: enligt fastställd taxa. Vården bör ske på ordination av en privat tandläkare.

Ansökan: Direktersättning på mottagningen eller ansökan till FPA inom 6 månader efter att räkningen har betalats.

Utbetalning: Direktersättning eller enligt ansökan till kundens konto.

FPA ersätter inte vård på hälsovårdscentral eller vård på ett offentligt sjukhus eller anstalt.

www.fpa.fi/taxa

Undersökning och behandling

Ersättning: enligt fastställd taxa (www.fpa.fi/taxa).

Utbetalning: Antingen enligt ansökan till kundens konto eller som direktersättning (avdras från arvodet på mottagningen).

Ansökan: Inom 6 månader efter att arvodet eller räkningen har betalats.

Resekostnader

Självrisk: 14,25 euro per enkel resa, 242,25 euro per kalenderår.

Ersättning: För den del som överstiger självrisk, i regel enligt kostnaderna för resa med allmänna trafikmedel. Ersättning för nödvändiga taxiresor på basis av intyg från vårdinrättningen. I vissa sjukvårdsdistrikt ska taxiresan beställas från en särskild taxi-central. Närmare information på www.fpa.fi/reseersattning.

Tilläggsersättning: Om självriskandelarna per kalenderår överstiger 242,25 euro, ersätts den överstigande delen i sin helhet. I årssjälvrisk beaktas förutom kundens egna även den eventuella följeslagarens resekostnadssjälvrisk och eventuella mindre resekostnader. FPA skickar meddelande med ett årssjälvriskkort hem när årssjälvrisk är uppnådd.

Övernattningsspenning: högst 20,18 euro per natt.

Ansökan: Inom 6 månader retroaktivt eller direktersättning

Sjukdagpenning

Beviljas: Vid arbetsoförmåga till anställda och egenföretagare mellan 16 och 67 år som är bosatta i Finland. Rätt till dagpenning upphör senast månaden efter fyllda 68 år.

Självrisktid: Insjuknandedagen plus 9 vardagar (söndagar inräknas inte i karenstiden). För företagare är karenstiden insjuknandedagen plus 4 vardagar. Då samma sjukdom förnyas inom en månad är karenstiden endast insjuknandedagen. Karenstid för företagare är insjuknandedagen plus 3 vardagar.

Partiell sjukdagpenning: Omedelbart efter självrisktiden förutsatt att arbetstiden minskar med 40–60 % från tidigare.

Sjukdomstid: Högst 300 vardagar; partiell sjukdagpenning 12–72 vardagar. Undantag: Om löntagare eller företagare återvänt till arbetet och hunnit arbeta minst 30 dagar i följd, kan sjukdagpenning för samma sjukdom beviljas för ytterligare 50 dagar.

Belopp: Enligt sökandens arbetsinkomst eller företagares FöPL/LFöPL-årsarbetsinkomst (se dagpenningstabellen). Den partiella sjukdagpenningen är alltid hälften av den närmast föregående sjukdagpenningen. Se dagpenningstabell på s. 6.

Beloppet kan beräknas på webbplatsen www.fpa.fi/berakningar.

- av arbetsinkomsten (ej FöPL/LFöPL) avdras kostnaderna för inkomstens förvärvande (resekostnader, medlemsavgifter till fackförbund eller arbetslöshetskassa mm.) samt APL- och arbetslöshetsförsäkringspremieavdrag 3,89 %.
 - sökanden kan uppvisa 6-månadersinkomsten strax före insjuknandet om dessa inkomster är minst 20 % större än den i beskattningen fastställda inkomsten. I sambande med korttidsanställningar kan sjukdagpenningen även räknas från 1 månads inkomst.
 - minimibeloppet 23,77 e/dag för person med långvarig arbetsoförmåga.
 - arbetslösa: minst 86 % av arbetslöshetsdagpenningens belopp
 - arbetsträning med arbetsmarknadsstöd: minst 86 % av sysselsättningstödet belopp
 - studiestötagare: dagpenningen/vardag minst 1/25 av studiepenningens månadsbelopp.
 - rehabiliteringspenningstagare: minst rehabiliteringspenningens belopp. Ifall arbetspensionsanstalt beviljat rehabiliteringspenning är dagpenningen/vardag = 1/25 av månadsbeloppet (rehabiliteringstillägget 33% beaktas ej)
- Årsinkomsten justeras årligen med en lönekoeficient.

Utbetalning och skatt: Den första betalningen för 6 dagar, varefter följande för 25 dagar. Skattepliktig inkomst.

Ansökan: inom 2 månader från det datum då man önskar få sjukdagpenning.

www.fpa.fi/etjanst,

Dagpenningstabell

Sjukdagpenning, rehabiliteringspenning enligt arbetsinkomsterna (utan förhöjningar)

Årsarbetsinkomst €/år, jämte avdrag	Formel för beräkning av sjukdagpenning
högst 1 361	ingen dagpenning
1 362–35 457	$0,7 \times \text{årsarbetsinkomst} : 300$
35 458–54 552	$82,73 + 0,4 \times (\text{årsarbetsinkomst} - 35 457) : 300$
över 54 552	$108,19 + 0,25 \times (\text{årsarbetsinkomst} - 54 552) : 300$

Exempel på arbetstagares och företagares dagpenningbelopp

*Löneinkomst från vilken avdragits kostnader för inkomstens förvärvande samt andelen av arbetspensions- och arbetslöshetsförsäkringspremier 3,89 %, eller årsarbetsinkomst enligt företagarpensionsförsäkringen utan avdrag

Arbetsinkomst €/år, jämte avdrag *	Sjukdagpenning €/dag, före förskottsinnehållning
0–1 361	0,00
6 000	14,00
10 189	23,77 minimibelopp
13 000	30,33
15 500	36,17
20 500	47,83
25 500	59,50
30 000	70,00
35 000	81,67
40 000	88,79
50 000	102,12
60 000	112,73

Sjukförsäkringspremier och -avgifter	
Sjukförsäkringens dagpenningavgift	0,74 % av lönen
Företagares dagpenningavgift (FöPL)	0,74 % av arbetsinkomsten
Sjukförsäkringens sjukvårdspremie (arbetsgivare)	2,04 % av lönen
Sjukvårdsavgiften för arbetstagare	1,30 % av lönen i kommunalbeskattning
Sjukvårdsavgiften för pensions- och förmånstagare	1,47 % av förmånen vid kommunalbeskattningen

Rehabiliteringspenning

Beviljas: 16-67-åringar som är bosatta i Finland och som på grund av rehabilitering är förhindrade att förvärvsarbeta som anställda eller för egen räkning. Upphör senast månaden efter fyllda 68 år.

Självrisktid: Dagen då rehabiliteringen inleds plus 9 närmast följande vardagar eller

- ingen självrisktid, om klienten hade dagpenning enligt sjukförsäkringslagen, arbetslöshetsdagpenning eller arbetsmarknadsstöd strax före rehabiliteringen

- eller då rehabiliteringen inleds när det är fråga om utredning av rehabiliteringsbehov eller -möjligheter, eller anpassningsträning eller familjerehabilitering i högst 12 vardagar, individuell rehabilitering i högst 18 vardagar eller återupptagande av rehabilitering inom 30 dagar

- eller 30 dagar då klienten omedelbart före rehabiliteringen haft förvärvspension, invalidpension, individuell förtidspension, arbetslöshetspension eller generationsväxlingspension

Tid: För de vardagar som klienten deltar i rehabiliteringen.

Belopp: Enligt sökandens arbetsinkomst (se dagpenningstabell s. 6)

- utgående från arbetsinkomsten i senast fastställda beskattning
- vid yrkesinriktad rehabilitering är rehabiliteringspenningen i varje inkomstklass 75 % av den sjukdagpenninggrundande årsarbetsinkomsten $\times 1/300$. Rehabiliteringspenningen är då minst 23,77 euro/dag
- om rehabiliteringsklienten fått arbetslöshetsförmån eller arbetsmarknadsstöd i samband med arbetsträning under de fyra månader som föregår rehabiliteringen så är rehabiliteringspenningens belopp minst 86 % av den tidigare förmånen som förhöjs med 10 %.
- pensionstagarens rehabiliteringspenning är 10 % av de beviljade pensionernas totala belopp.
- under vänte- och mellantider betalas rehabiliteringspenningen reducerad med 20%. Justeras årligen med APL-index.

Ersättning för uppehålle: 9 euro/dag

Utbetalning och skatt: Första betalningen för 6 dagar, därefter i perioder på 25 dagar. Utbetalas för vardagar. Skattepliktig inkomst.

Ansökan: www.fpa.fi/etjanst, inom 4 månader efter att rätten till rehabiliteringspenning uppstått.

Rehabiliteringspenning till ungdomar

Beviljas: Ungdomar i åldern 16–19 år som är långtidssjuka eller med kraftigt nedsatt funktionsförmåga kan i stället för sjukpension få rehabiliteringspenning.

Belopp: 23,77 €/dag.

Rehabilitering

Beviljas: Yrkesinriktad rehabilitering vid nedsatt funktionsförmåga, rehabiliterande psykoterapi, medicinsk rehabilitering för gravt handikappade. Även rehabilitering enligt prövning med årliga anslag som beviljas av riksdagen. Rehabilitering enligt prövning ordnas bl.a. som anpassningsträningskurser och yrkesinriktad fördjupad medicinsk ASLAK-rehabilitering. Rehabilitering beviljas tidigast från början av ansökningsmånaden.

 www.fpa.fi/sokrehabkurs.

Ersättning: För kostnader som förorsakas av rehabiliteringen, med undantag av rehabiliterande psykoterapi, samt för resekostnader som överstiger självrisken. Läs mer om ersättning av rehabiliterande psykoterapi på www.fpa.fi/rehabilitering och om reseersättningar på www.fpa.fi/reseersattning

Handikappbidrag

Personer under 16 år

Beviljas: Funktionshindrade och långtidssjuka barn under 16 år som är bosatta i Finland och som i jämförelse med friska barn i samma ålder innebär särskild ekonomisk eller annan belastning för föräldrarna i minst 6 månader.

Personer över 16 år

Beviljas: Funktionshindrade över 16 år som är bosatta i Finland och som inte får pension enligt folk- eller arbetspensionslagstiftningen och vars funktionsförmåga är nedsatt på grund av sjukdom eller handikapp i minst ett års tid.

Belopp och beskattning: Handikappbidraget är indelat i tre kategorier beroende på hur stora men och särskilda kostnader handikappet medför.

Handikappbidrag €/mån	
Handikappbidrag, grundbelopp	92,31
Handikappbidrag, förhöjt belopp	215,40
Handikappbidrag, högsta belopp	417,68

Utbetalning: Enligt begynnelsebokstaven i mottagarens efternamn. Om bankerna är stängda på utbetalningsdagen betalas bidraget dagen innan.

A–K - 4 dagen i månaden.	L–R 14 dagen i månaden.	S–Ö 22 dagen i månaden.
--------------------------	-------------------------	-------------------------

Ansökan: 6 månader retroaktivt.

Vårdbidrag för pensionstagare

Beviljas: Personer över 16 år som är bosatta i Finland och som inte får ålderspension, sjukpension, garantipension eller annan ersättning. Vidare förutsätts att funktionsförmågan är nedsatt på grund av sjukdom eller handikapp i minst ett års tid.

Belopp och beskattning: Vårdbidraget är indelat i tre kategorier. Vårdbidraget är skattefritt.

Vårdbidrag för pensionstagare €/mån	
Vårdbidrag, grundbelopp	61,83
Vårdbidrag, förhöjt belopp	153,91
Vårdbidrag, högsta belopp	325,46

Utbetalning: som handikappbidraget.

Veterantillägg:

Beviljas: personer med extra fronttillägg och dessutom förhöjt eller högsta vårdbidrag.

Belopp: 104,42 e/mån, skattefri förmån

Kostersättning:

Beviljas: 16 år fyllda personer med celiaki för att upprätthålla glutenfri diet.

Belopp: 23,60 e/mån, skattefri förmån

Observera: alla handikappförmåner kan även beviljas personer som får långvarig offentlig institutionsvård.

Tolkningservice för handikappade

Beviljas: Person, som bor i Finland, och har hörselskada, syn- och hörselskada eller talskada och som på grund av sin funktionsnedsättning behöver tolkning för att kunna arbeta, studera, uträtta ärenden eller delta i olika aktiviteter.

Ansökan: FPA beviljar rätt till tolk. FPA:s Center för tolkningsservice för handikappade behandlar ansökningarna om rätt tolktjänst.

 www.fpa.fi/sve-vatu och www.fpa.fi/tolk

Specialvårdspenning till föräldrar som har svårt sjuka barn

Beviljas: En mamma eller pappa som deltar i vården eller rehabiliteringen av sitt under 16-åriga barn utan lön, antingen på sjukhus, specialsjukvårdsdistriktets poliklinik, rehabiliterings- eller anpassningsträningskurs.

I samband med 7–15-åringar kan specialvårdspenning beviljas för vård hemma om barnet har en allvarlig sjukdom och vården ansluter sig till behandling på sjukhus eller sjukhuspoliklinik.

Tid: Vanligen högst 60 vardagar/barn. Kan i vissa fall förlängas. Vid vård hemma är maximitiden dock i regel högst 90 vardagar.

Belopp och beskattning: Beroende av sökandens arbetsinkomster eller företagares FöPL-årsarbetsinkomst; dock minst 23,77 e/dag. Kan även betalas till båda föräldrarna då barnet är i sjukhusvård eller rehabilitering förutsatt att läkaren anser båda föräldrarnas deltagande i vården nödvändig. Skattepliktig inkomst.

Ansökan: www.fpa.fi/etjanst, 4 månader retroaktivt.

Företagshälsovård

Beviljas: Alla arbetstagare omfattas av företagshälsovården eftersom arbetsgivare är skyldiga att ordna och bekosta förebyggande verksamhet för sina anställda. Arbetsgivaren kan dessutom ordna sjukvård på sin bekostnad. Företagare och andra som arbetar för egen räkning kan ordna företagshälsovård för sig själva, men lagen förpliktar inte till det. Företagare har även rätt till ersättning för utgifter för sjukvårdstjänster.

Belopp: Den verksamhet för vilken ersättning beviljas delas upp i två ersättningsklasser. Ersättningarna för företagshälsovården bestäms särskilt för förebyggande verksamhet enligt klass I som ersätts med 50 % eller 60 % av skäligena och nödvändiga kostnader. Sjukvård och annan hälso- och sjukvård ersätts enligt klass II med 50 % av nödvändiga skäligena och godtagbara kostnader. Kostnaderna ersätts enligt vad FPA årligen bestämmer vara grund för varje ersättningsklass.

De maximala ersättningsbeloppen i euro per arbetstagare och räkenskapsperiod år 2012			
Ersättningsklass	Kostnader	Ersättning 50 %	Ersättning 60 %
Ersättningsklass I	160,00	80,00	96,00
Ersättningsklass II: sjukvård	240,10	120,05	—

De kalkylerade maximibeloppen i euro i samband med företagshälsovård för företagare e/år 2013			
Ersättningsklass I: utredande av arbetsförhållanden eller arbetsplatsutredningar	834	417,00	500,40
Ersättningsklass I: annan förebyggande företagshälsovård	417,09	208,55	250,25
Ersättningsklass II: sjukvård	297,59	148,80	—

Serviceproducenter: Arbetsgivaren kan skaffa företagshälsovårdstjänsterna antingen från den kommunala hälsocentralen eller från en annan instans som har rätt att producera företagshälsovårdstjänster (t.ex. läkarstation) eller en självständig yrkeutövare som har behörighet att fungera inom företagshälsovården. Arbetsgivaren kan också själv producera tjänsterna på egen eller flera arbetsgivares gemensamma företagshälsostation.

Ansökan: Arbetsgivare söker om ersättning från FPA skilt för varje räkenskapsperiod. Redovisade utgifter skall grunda sig på arbetsgivarens bokföring. Ansökan bör göras inom 6 månader efter räkenskapsperiodens slut.

Företagaren söker ersättning för sina egna företagshälsovårdskostnader inom 6 månader efter betalningen. Då en företagare har skaffat sina företagshälsovårdstjänster från kommunens hälsocentral så söker kommunen i företagarens ställe om ersättningen från FPA.